

Arbeids- og sosialdepartementet

postmottak@asd.dep.no

Vår saksbehandler
eo

Kopi til

Vår dato
25.6.2014

Vår referanse

Deres referanse
14/1712

Høring – Forslag til revidert lov om anke til Trygderetten

Vi viser til departementets høringsbrev av 7. april 2014. Høringsnotatet legger opp til en grunnleggende omlegging av struktur og stilart i loven. Det begrunnes med at loven på mange måter ikke reflekterer den praksis som har blitt utviklet over tid. Unio mener at den foreslåtte revisjonen på de fleste områder er en fornuftig modernisering.

Legmedlemmer

I kapittel 6 foreslås det at adgangen til å sette retten med legmedlemmer fjernes. Begrunnelsen er at denne adgangen i liten grad blir brukt. Dette er parallelt med det en ser i de fleste sivilsaker hvor legmedlemmer bare innkalles hvis minst en av partene ber om dette. Da kommer en lett i en situasjon hvor fagdommerne kan oppfatte slike krav som at parten selv oppfatter sin sak som svak rent juridisk. Det er derfor vanlig at advokater fraråder sine klienter å fremme krav om legdommere. Med mindre en gjør bruken av legdommere obligatorisk er vi enige med høringsnotatet i at en like godt kan fjerne ordningen.

Partsrettigheter

Kapittel 7 omhandler hvem som har partsrettigheter. I tillegg til de regler som foreslås eller videreføres, savner vi en klargjøring av retten for interesseorganisasjoner til å gå inn i saker som partshjelper. Slik rett gjelder ellers i rettspleien, og det bør presiseres at dette også må gjelde for Trygderettens del.

Er partene likeverdige?

Et gjennomgående synspunkt i høringsnotatet er at en vil fjerne de deler av dagens system som gir en prosessuell favorisering av "den svake part", dvs. den trygdede. Det argumenteres med at vi nå har fått etatsinterne klageorganer som bidrar til at de fleste konfliktsaker avklares uten Trygderettens medvirkning, og at en gjennom dette har fått sterkere profesjonalitet i saksgangen forut for en behandling i Trygderetten.

Vi ser ikke at dette endrer styrkeforholdet i den ankende parts favør. Virkningen kan lett være den motsatte. Veien fram til Trygderetten er blitt lenger med de interne klagerutinene. Videre kan en

totrinnsbehandling i etaten, som så ender med at etaten er den som lager saksframlegget for Trygderetten, lett føre til at den trygdede føler motstanden fra etatens side som mer massiv enn tidligere. Det kan videre danne seg et inntrykk hos Trygderetten at den trygdedes sak står svakt når både førstetrinnsbehandlingen og klagebehandlingen gikk i den trygdedes disfavør. Dermed vil den trygdede stå prosessuelt svakere overfor Trygderetten både i egne øyne, i etatens øyne og også ofte i rettens øyne, nettopp pga. at saken har vært gjennom den etatsinterne klageadgangen uten å få medhold.

Rettens adgang til å gå utenom partenes påstander

I ny § 20 foreslår høringsnotatet at Trygderettens avgjørelser "må ligge innenfor rammen av partenes påstander". I dag kan retten gå utenom påstandene dersom dette anses som en fordel for den trygdede. Den trygdede vil normalt ha en langt svakere prosessrutine og regelforståelse enn etaten. Uten den totale oversikt kan en lett komme i skade for ikke å trekke alle relevante aspekter inn i sin formulerte påstand. At en kan møte med prosessfullmektig oppveier ikke alltid det ujevne styrkeforholdet, etatens prosessfullmektig vil som oftest ha en klarere spesialisering innenfor fagfeltet enn prosessfullmektigen som den trygdede har engasjert i sin sak.

Høringsnotatet viser også til andre trekk ved dagens praksis hvor retten systematisk legger opp til å ivareta den svake part. Det nevnes at dersom etaten i sitt saksframlegg ikke viser til aspekter ved rettsforståelsen som er til ugunst for den trygdede, så vil retten i dag akseptere etatens premiss siden den trygdede vinner på dette. Høringsnotatet foreslår formuleringer i loven som skal motvirke slike favoriseringer.

Vi finner disse forslagene urimelige. Dagens ordning om å være seg bevisst ulikheten i styrkeforholdet partene imellom, bør videreføres. De foreslåtte endringene i § 20 som tar sikte på å fjerne denne "ulikebehandlingen", som egentlig er å motvirke den ulikevekt som eksisterer partene imellom, bør ikke gjennomføres.

Adgang til gjenopptak

Dagens system er at det bare er den ankende part, dvs. den trygdede, som kan begjære gjenåpning av en sak hvor det tidligere har falt kjennelse. I likebehandlingens navn foreslås det at slik begjæring også kan fremmes av ankemotparten, dvs. etaten.

For den trygdede er det en tung jobb å gjennomføre en klageprosess gjennom flertrinns etatsbehandling og deretter sak i Trygderetten. Om en i ettertid blir klar over feil i prosessen som påvirket avgjørelsen, er det uansett tungt å ta dette opp igjen ved å begjære gjenopptakelse av saken.

Fra etatens side er dette enklere. Her har en sitt forvaltningsapparat og vil ha en langt lavere terskel for å begjære gjenopptakelse i saker hvor en har tapt i Trygderetten. Vi ber derfor om at en opprettholder dagens system med at bare den trygdede kan begjære saker gjenopptatt for Trygderetten.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef

Erik Orskaug
Sjeføkonom